

Лектор курсу
Контактна інформація
лектора (e-mail)
Сторінка курсу в eLearn

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ

«Управління технологічними процесами у тваринництві»

Ступінь вищої освіти – Магістр
Спеціальність 208 Агроінженерія
Освітня програма «Агроінженерія»
Рік навчання 1, семестр 2
Форма навчання денна, заочна
Кількість кредитів ЄКТС 4
Мова викладання – українська

Потапова Світлана Євгенівна

potapova@nubip.edu.ua

<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=628>

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Вивчення дисципліни спрямоване на набуття комплексних знань, умінь та навичок, які дозволять приймати раціонально обґрунтовані й доцільні інженерно-технологічні у сфері ефективного управління технологічними процесами реконструйованих та новостворених тваринницьких підприємств.

Метою дисципліни є оволодіння знаннями та навичками щодо ефективного управління технологічними процесами в галузі тваринництва, критерії оцінки і вибору технологічних та технічних рішень, розроблення ефективних технологічних процесів, обґрунтування раціональні комплектів машин і обладнання для цих процесів та методологією прогнозування перспективного розвитку галузі тваринництва.

В результаті навчання студент повинен оволодіти знаннями та навичками, достатніми для вирішення таких завдань професійної діяльності, як організація та управління тваринницькими підприємствами та комплексами, забезпечення їх ефективного функціонування, надання дорадчих послуг, провадження науково-дослідницької діяльності тощо.

За результатами вивчення навчальної дисципліни студент повинен мати наступні компетентності:

інтегральна:

здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі агропромислового виробництва та у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

загальні компетентності (ЗК):

- ЗК 03. Знання та розуміння предметної області та розуміння аспектів професійної діяльності.
- ЗК 07. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

- СК 08. Здатність використовувати методи управління й планування матеріальних та пов'язаних з ними інформаційних і фінансових потоків для підвищення конкурентоспроможності підприємств.
- СК 12. Здатність використовувати сучасні принципи, стандарти та методи управління якістю, забезпечувати конкурентоспроможність технологій і машин у виробництві сільськогосподарських культур.
- СК 15. Здатність комплексно впроваджувати організаційно-управлінські і технічні заходи зі створення безпечних умов праці в АПК.

За результатами вивчення навчальної дисципліни студент повинен мати наступні *програми результати навчання*:

- ПРН 5. Приймати обґрунтовані управлінські рішення для забезпечення прибутковості підприємства.
- ПРН 6. Приймати ефективні рішення стосовно форм і методів управління інженерними системами в АПК.
- ПРН 8. Створювати фізичні, математичні, комп'ютерні моделі для вирішування дослідницьких, проектувальних, організаційних, управлінських та технологічних задач.
- ПРН 12. Проектувати конкурентоспроможні технології та обладнання для виробництва сільськогосподарської продукції відповідно до вимог споживачів та законодавства.
- ПРН 14. Забезпечувати роботоздатність і справність машин.
- ПРН 15. Впроваджувати системи точного землеробства, машини і засоби механізації та вибирати режими роботи машинно-тракторних агрегатів для механізації технологічних процесів у рослинництві
- ПРН 20. Розробляти і реалізувати ресурсоощадні та природоохоронні технології у сфері діяльності підприємств АПК.
- ПРН 21. Розробляти заходи з охорони праці в сфері сільськогосподарського виробництва відповідно до чинного законодавства.

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Години (лекції/ практичні/ самостійна)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
2 семестр				
Модуль 1				
Тема 1. Види технологічних процесів у тваринництві	2/2/4	Розрізняти поняття виробничого та технологічного процесу. Знати основні види технологічних процесів у тваринництві	Задача практичної роботи: визначити "технічну" складову у витратах на виробництво сільськогосподарської продукції	10
Тема 2. Поняття управління процесами в тваринництві	2/2/4	Знати мету, функції та об'єкт управління	Задача практичної роботи: визначити структуру витрат на виробництво основних видів продукції тваринництва за елементами	10
Тема 3. Управління кормовими ресурсами та поголів'ям тварин в агроєкосистемах	2/2/4	Знати види кормів та системи кормовиробництва. Вміти розрахувати поголів'я в залежності від кормової бази, обсяги виробництва продукції птахівництва та тваринництва та рівень прибутковості галузі.	Задача практичної роботи: розрахувати поголів'я тварин та птиці на основі існуючої кормової бази, а також обсяги виробництва тваринницької продукції	10
Тема 4. Диверсифікація як один із шляхів підвищення ефективності діяльності підприємств у сучасних умовах	2/2/4	Знати суть, мету, форми, види та методи диверсифікації. Володіти основами управління диверсифікованим виробництвом	Задача практичної роботи: розробити схему диверсифікованого виробництва с.г. продукції	10
Тема 5. Бенчмаркінг – важливий	2/2/4	Знати суть, мету, об'єкти та основні фази	Задача практичної роботи: провести	10

інструмент управління фермою		бенчмаркінгу. Розуміти принцип використання бенчмаркінгу в різних галузях тваринництва	бенчмаркінгову оцінку для заданих умовних тваринницьких підприємств	
Тема 6. Благополуччя тварин	2/2/4	Знати суть та основні напрямки забезпечення благополуччя (добробуту) тварин в свинарстві та скотарстві.	Задача практичної роботи: оцінити запропоновані підприємства стосовно благополуччя тварин	10
Тема 7. Благополуччя. Птахівництво	2/2/4	Знати суть та основні напрямки забезпечення добробуту в птахівництві	Задача практичної роботи: оцінити запропоновані підприємства стосовно благополуччя птиці	10
Модуль 2				
Тема 8. Управління процесом доїння. Роботизовані системи	2/2/4	Знати переваги та недоліки використання роботизованих технологій доїння, особливості конструкцій доїльних роботів та порядок переведення молочної ферми на роботизоване доїння	Задача практичної роботи: провести порівняльну оцінку доїльних роботів	10
Тема 9. Роботизовані системи для годівлі ВРХ	2/2/4	Знати переваги та недоліки використання роботизованих технологій приготування і роздавання кормів, конструктивні особливості роботизованих систем та організацію робочого процесу.	Задача практичної роботи: провести порівняльну оцінку роботизованих систем для годівлі ВРХ	10
Тема 10. Автоматизовані системи управління в тваринництві	2/2/4	Знати значення автоматизованих систем в тваринництві, основні задачі, складові елементи та переваги їх використання.	Задача практичної роботи: обрати оптимальний варіант АСУ для МТФ	10
Тема 11. Управління процесом виробництва комбікормів	2/2/4	Знати суть процесу виробництва комбікормів в умовах господарства, фактори, що впливають на цей процес та сучасні тенденції розвитку комбікормових установок	Задача практичної роботи: запропонувати технологічну схему виробництва комбікормів відповідно до заданих умов	10
Тема 12. Управління процесом видалення гною у тваринництві та процесом внесення органічних добрив	2/2/4	Знати тенденції розвитку технологій видалення та використання гною та сучасні технічні засоби для внесення органічних добрив	Задача практичної роботи: запропонувати технологічну схему утилізації відходів тваринництва	10
Тема 13. Основні принципи управління процесом виробництва біогазу	2/2/4	Знати суть процесу виробництва біогазу, фактори, що впливають на цей процес та сучасні тенденції розвитку біогазових установок	Задача практичної роботи: оцінити рівень негативного впливу	10

			тваринницьких підприємств на навколишнє середовище	
Тема 14. Управління якістю тваринницької продукції	2/2/4	Знати сучасні технології виробництва тваринницької продукції та її первинної обробки в умовах господарства	Задача практичної роботи: запропонувати схему первинної обробки та переробки тваринницької продукції	10
Тема 15. Управління процесом переробки молока в умовах сільськогосподарського виробництва	2/2/4	Знати суть процесу первинної обробки та переробки молока в умовах господарства, вміти розробляти технологічні схеми для різної номенклатури молочної продукції	Здача тестів за модулями та самостійних робіт	-
Всього	30/30/60			
Всього за 1 семестр				70
Екзамен				30
Всього за курс				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний)
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Письмові роботи повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ:

- основні

1. Голуб Г.А. Управління технологічними процесами у тваринництві: навч. посіб. / за заг. ред. Голуба Г.А. – К.: НУБіП України, 2016. – 148 с.
2. Програмне управління процесами в галузі / А. В. Нелепова, Р.О. Трибрат, Л. В. Бондаренко. – К.: «Кафедра», 2018. – 200 с
3. Машини та обладнання для тваринництва: Посібник-практикум / І.І.Ревенко, М.В.Брагінець, О.О.Заболотько та ін.; К.: Кондор, 2012. – 562 с.

1. Биба В. А. Диверсифікація як інструмент забезпечення економічної стійкості фермерських господарств. Економіка та управління АПК. 2019. №1. С. 133-145. Бондаренко С. А. Концептуальні засади інноваційного розвитку в системі управління підприємством. URL: <http://oaji.net/articles/2016/728-1472131146.pdf>.
2. Білоусько Т. Ю., Білоусько Р. С. Диверсифікація підприємницької діяльності аграрних підприємств у забезпеченні їх конкурентоспроможності. Вісник ХНАУ. Серія: Економічні науки. 2018. №3. С. 353-360.
3. Блюсюк С. Управління раціонами – ключ до ефективної годівлі тварин / С. Блюсюк // [Електронний ресурс] / Рогата худоба. Корисний блог. – Режим доступу: <http://cow.tekro.ua/godivlya/item/44-upravlinnja-racionami-kljuch-do-efektivnoyi-godivli-koriv.html>
4. Бусенко О.Т., Скоцик В.Є., Маценко М.І., Броварський В.Д., Угнівенко А.М., Столюк В.Д., Коропець Л.А. Технологія виробництва продукції тваринництва. Підручник. Агроосвіта. Київ. 2013. 493 с.
5. Веселов Є. В. Щербаківа І.Л. Левченко І.С. Інноваційні технології у тваринництві та ефективність впровадження концепції Smart Farm. Таврійський науковий вісник. Херсон: Видавничий дім «Гельветика», 2019. Вип. 109. Ч 2. С. 15–20.
6. Гайденко О. Етологічні особливості формування продуктивності тварин / О. Гайденко // [Електронний ресурс] / Агробізнес Сьогодні. – Режим доступу: <http://agro-business.com.ua/agro/suchasne-tvarynystvo/item/8137-etolohichni-osoblyvosti-formuvannia-produktyvnosti-tvaryn.html>
7. Гетьман О.О., Шаповал В.М. Економіка підприємства. – Навчальний посібник – 2-ге видання. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 488 с.
8. Голуб Г.А. Енергетична автономність агросистем. – Вісник аграрної науки. – 2010. – № 3. – С. 50-54.
9. Голуб Г.А., Таргоня В.С. Технічне забезпечення органічного виробництва сільськогосподарської продукції та біопалив. – Механізація, екологізація та конвертація біосировини у тваринництві. – Запоріжжя: ІМТ НААН України, 2011. – Вип. 2(8). – 239 с. – с. 66-73.
10. Голуб Г.А. Проблеми техніко-технологічного забезпечення енергетичної автономності агроecosystem. – Збірник наукових праць Вінницького національного аграрного університету. Серія: Технічні науки. – Вінниця, 2011. – Вип. 7. – 140 с. – С. 59-66.
11. Голуб Г.А. Техніко-технологічне забезпечення енергетичної автономності агроecosystem. – Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія: Техніка та енергетика АПК. / Редколегія: Д.О. Мельничук (відповідальний редактор) та інші – К., 2010. – Вип. 144, ч. 4. – 417 с. – с. 303-312.
12. Голуб Г.А. Техніко-технологическое обеспечение энергетической автономности агроecosystem. Научно-технический прогресс в сельскохозяйственном производстве: материалы Международной научно-практической конференции (Минск, 19-20 окт. 2010 г.). В 2 т.– Минск, 2010. – Т.1 – С. 24-29.
13. Голуб Г.А., Дубровін В.О., Марус О.А. Проблеми техніко-технологічного забезпечення енергетичної автономності агроecosystem. – Техніко-технологічні аспекти розвитку та випробування нової техніки і технологій для сільського господарства України: Збірник наукових праць / ДНУ "УкрНДІ прогнозування та випробування техніки і технологій для с.-г. виробництва імені Леоніда Погорілого" (УкрНДІПВТ ім. Л. Погорілого); Редколегія: Кравчук В.І. (головний редактор) та інші. – Дослідницьке, 2012. – Вип. 16 (30), книга 2. – 491 с. – С. 339-345.
14. Дворська Ю. Органічні мінерали для корів – технологія повної заміни. Тваринництво сьогодні. - №2, 2018. – С. 36-39.
15. Інформаційні системи в тваринництві: навч. посіб. / [С. М. Куцак, Н. Л. Пелих, В. І. Кравченко та ін.] – Херсон. : Айлант, 2004. –256 с
16. Лаврук В. В. Технологічні процеси у виробництві продукції тваринництва. *Агро-світ*. 2017. № 12. С. 15–19

17. Нікітченко С. Диверсифікація як стратегія сталого розвитку аграрних підприємств. Економічний аналіз. 2022. Том 32. № 4. С. 58-67. DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2022.04.058>
18. Проект з безпечності молока//[Електронний ресурс] /SAFOSO. – Режим доступу:<http://safoso.com.ua/templet-news.php?file=news>
19. Пономаренко В. Повышение рентабельности молочной фермы при работе с автоматизированной системой управления Afimilk Тваринництво сьогодні. - №2, 2018. – С. 29-33.
20. Організація виробництва : підручник / А. І. Яковлев [та ін.] ; ред.: А. І. Яковлев, С. П. Сударкіна, М. І. Ларка ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". – Харків : НТУ "ХПІ", 2016. – 436 с.
21. Хомюк Н. Павліха Н., Вороний І. Диверсифікація як інструмент забезпечення сталого розвитку сільських територій в умовах децентралізації. Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького. Серія : Економічні науки. 2020. Т. 22. № 96. С. 35-41.
22. ВНТП-АПК-01.05. Скотарські підприємства. Київ: Мінагрополітики України, 2005. 96 с.
23. ВНТП-АПК-02.05. Свинарські підприємства (комплекси, ферми, малі ферми). Київ: Мінагрополітики України, 2005. 97 с.
24. ВНТП-АПК-03.05. Вівчарські і козівничі підприємства. Київ: Мінагрополітики України, 2005. 87 с.
25. ВНТП-АПК-04.05. Підприємства птахівництва. Київ: Мінагрополітики України, 2005. 90 с. 7
26. . ВНТП-АПК-05.07. Підприємства звірівництва та кролівництва. Київ: Мінагрополітики України, 2005. 65 с.
27. ВНТП-АПК-06.07. Конярські підприємства. Київ: Мінагрополітики України, 2007. 55 с.
28. ВНТП-АПК-07.06. Об'єкти ветеринарної медицини. Київ: Мінагрополітики України, 2006. 42 с.
29. ВНТП-АПК-08.07. Об'єкти для заготівлі, зберігання та приготування кормів для тваринництва. Київ: Мінагрополітики України, 2007. 70 с.
30. ВНТП-АПК-09.06. Системи видалення, обробки, підготовки та використання гною. Київ: Мінагрополітики України, 2006. 100 с.
31. ВНТП-АПК-11.07. Комбікормові підприємства. Київ: Мінагрополітики України, 2007. 44 с.
32. ГСТУ 46.012-2000. Техніка сільськогосподарська. Методи економічної оцінки техніки для тваринництва. [Чинний від 2001-02-01]. Київ: Мінагрополітики України, 2000. III. 18 с. (Галузевий стандарт України).
33. Державний класифікатор 004:2008. Український класифікатор нормативних документів: наказ Держспоживстандарту України від 26.08.2008 р. № 301. Київ: Держспоживстандарт України, 2008.
34. ДСТУ ISO 9001:2009. Системи управління якістю. Вимоги. [Чинний від 2009-09-01]. Київ: Держспоживстандарт України, 2009. 26 с.
35. ДСТУ 3662:2015. Молоко-сировина коров'яче. Технічні умови. [Чинний від 2018-01-01]. Київ: Держспоживстандарт України, 2015. 12 с.
36. ДСТУ 5028:2008. Яйця курячі харчові. Технічні умови. [Чинний від 2010-06-01]. Київ: Держспоживстандарт України, 2010. 27 с.
37. ДСТУ 6030:2008. М'ясо. Яловичина та телятина в тушах, півтушах і четвертинах. Технічні умови. [Чинний від 2011-07-01]. Київ: Держспоживстандарт України, 2011. 18 с.
38. ДСТУ 7158: 2010. М'ясо. Свинина в тушах і півтушах. Технічні умови. [Чинний від 2011-07-01]. Київ: Держспоживстандарт України, 2011. 14 с.